Regionledningskontoret
Ingela Erneholm

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-05-23

TRN 2022-0049

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Yttrande över Motion 2022:4 av Msciwoj Swigon m.fl. (SD) om att Region Stockholm ska lämna Mälardalsrådet

Regionledningskontorets förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande.

> Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör tillväxt- och regionplanenämndens yttrande till regionstyrelsen över motion 2022:4 av Msciwoj Swigon m.fl. (SD).

Sammanfattning

Tillväxt- och regionplanenämnden har av regionstyrelsen beretts möjlighet att yttra sig över motion 2022:4 av Msciwoj Swigon m.fl. (SD) om att Region Stockholm ska begära utträde ur Mälardalsrådet.

Regionledningskontoret bedömer att Mälardalsrådet producerar viktiga kunskapsunderlag och är ett bra forum för utbyte av erfarenheter och kunskap med andra aktörer i Stockholm-Mälarregionen. Det pågår också ett arbete med att utvärdera Region Stockholms bidrag och medlemskap för att säkerställa att de är relevanta och skapar värde för invånarna i Stockholmsregionen

Bakgrund

Tillväxt- och regionplanenämnden har av regionstyrelsen beretts möjlighet att yttra sig över motion 2022:4 av Msciwoj Swigon m.fl. (SD) i vilken motionärerna föreslår att regionfullmäktige ska besluta att Region Stockholm ska begära utträde ur Mälardalsrådet.

Tillväxt- och regionplanenämndens yttrande

Yttrandet utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån nämndens ansvar för regional fysisk planering och regional utveckling.

Som ansvarig för regional fysisk planering enligt plan- och bygglagen (2010:900) har Region Stockholm deltagit i Mälardalsrådets arbete under lång tid. Sedan 2019 då Region Stockholm också blev regionalt utvecklingsansvarig enligt lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar, har deltagandet fördjupats.

Regionerna och kommunerna i Mälardalen utgör en i flera avseenden sammanlänkad enhet. I syfte att stärka Stockholm-Mälarregionens attraktivitet och konkurrenskraft arbetar Region Stockholm i storregional samverkan tillsammans med andra regioner och kommuner i Stockholm-Mälarregionen. Samverkan sker bland annat genom Mälardalsrådet som är en plattform för strategisk samverkan för en sammanhållen arbets-, marknads-, utbildnings-, bostads- och transportregion. De två prioriterade områdena för Mälardalsrådet verksamhet under 2022 är dels Strategisk kompetensförsörjning (En Bättre Matchning), dels Infrastruktur och transporter (En Bättre Sits).

I den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS 2050) (LS 2015-0084) konstateras att för att skapa ett mer transporteffektivt samhälle krävs en aktörsgemensam syn på den strategiska utvecklingen av transportsystemet och Mälardalsrådet lyfts fram som en viktig aktör att arbeta med.

Genom Mälardalsrådets arbete med En Bättre Sits (EBS) formulerar Region Stockholm, tillsammans med övriga medlemmar i Mälardalsrådet, de gemensamma storregionala behoven och prioriteringarna i transportinfrastrukturen och bidrar med storregionala perspektiv och prioriteringar i de regionspecifika länstransportplanerna. Syftet med det arbetet är att få större kraft att påverka den nationella transportinfrastrukturplaneringen och att utveckla en storregional transportinfrastruktur som stödjer regionförstoring och marknadsintegrering. Det gemensamma påverkansarbetet i EBS har varit framgångsrikt, och både regeringen och Trafikverket lyfter ofta arbetet inom EBS och i synnerhet systemanalyserna som ett föregångsexempel för hur regioner och kommuner kan samlas för att tydligt föra fram sina budskap.

Region Stockholm har ett särskilt ansvar att i EBS lyfta de särskilda regionala behoven för Stockholmregionen, vilka är av betydelse för hela Stockholm-Mälarregionen. Utbyggnaden av Citybanan, som är en järnvägstunnel under Stockholms innerstad, skulle till exempel stärka den

gemensamma bostads- och arbetsmarknaden i hela Stockholm-Mälarregionen och tack vare arbetet i EBS kunde staten teckna ett avtal om kommunal medfinansiering på två miljarder kronor från kommunala parter i Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Örebro och Västmanlands län som ett direkt bidrag till Citybanans utbyggnad.

Genom Mälardalsrådet och EBS bedrivs också ett påverkansarbete beträffande den internationella transportinfrastrukturen och det transeuropeiska transportnätet (TEN-T). Stockholmsregionen får genom Mälardalsrådet en starkare röst gentemot andra regioner inom EU.

Inom området strategisk kompetensförsörjning kan Region Stockholm genom Mälardalsrådet säkerställa att information om strategiska kompetensutmaningar inom vissa områden kan spridas geografiskt och möjliggöra att fler regioner får kunskap och överblick och kan agera. Genom samarbetet i Mälardalsrådet kan Region Stockholm också utöva en starkare påverkan gentemot staten i olika frågor.

Som motionärerna skriver så deltar Region Stockholm också i andra storregionala samverkansforum, till exempel Östra Mellansverige (ÖMS) och det storregionala Godstransportrådet. Arbetet i andra stor-regionala samverkansforum sker inte isolerat från Mälardalsrådet utan processerna är ofta integrerade i varandra.

Regionledningskontoret bedömer att Mälardalsrådet är ett bra forum för Region Stockholm att utbyta erfarenheter och kunskap med andra aktörer i Stockholm-Mälarregionen och att Mälardalsrådet producerar viktiga kunskapsunderlag. Det är samtidigt viktigt att Region Stockholm löpande utvärderar sina medlemskap för att säkerställa att de är relevanta och skapar värde för invånarna i Stockholmsregionen. I syfte att säkerställa relevansen i medlemskapen pågår på uppdrag av regionstyrelsen en översyn av Region Stockholms bidrag och medlemskap (RS 2021-0635). Mälardalsrådet har också börjat staka ut vägen framåt genom att påbörja ett arbete med en gemensam framtidsbild för Stockholm-Mälarregionen 2050, vilken ska vara klar under hösten 2022. Mälardalsrådets framtida arbete och prioriteringar påverkar också relevansen i Region Stockholm medlemskap.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag
1. Motion 2022:4 av Msciwoj Swigon m.fl. (SD) om att Region Stockholm ska lämna Mälardalsrådet

Beslutsexpediering
1. Regionstyrelsen

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2022-05-23

Region Stockholm

MOTION
2022-02-08

Motion 2022:4

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Motion av Msciwoj Swigon (SD), Henrik Mellström (SD) och Fredrik Lindahl (SD) om att Region Stockholm ska lämna Mälardalsrådet

Mälardalsrådets övergripande mål är att främja utvecklingen av Stockholm-Mälarregionen och vara en mötesplats för politiken. Detsamma gäller även för möten mellan näringsliv, politik och akademi i tvärregionala utvecklingsfrågor. Mälardalsrådet bildades 1992 av politiker från ett flertal kommuner inom Stockholm-Mälarregionen då de ansåg att det finns ett behov av samverkan för att bemöta urbaniseringen och befolkningstillväxten i regionen.

Sen dess har antalet medlemskommuner från Stockholms län minskat och som senast har Stockholms stad anmält utträde ur Mälardalsrådet från och med 1 januari 2022. Idag är det över 60 procent av Stockholm läns invånare som inte är representerade i Mälardalsrådet, men tvingas att bidra till organisationen. Bland de folkrika kommunerna, utöver Stockholm stad, som inte är medlemmar i Mälardalsrådet återfinns Nacka, Botkyrka, Österåker, Uppland Väsby, Täby, Tyresö, Lidingö, Danderyd, Vaxholm och Mälardalska kommunen Ekerö.

Därför anser Sverigedemokraterna att Region Stockholm bör lämna Mälardalsrådet. Ett utträde skulle även innebära en besparing för Region Stockholm i medlemskapskostnader och hotell-, transport- och arvodekostnader för medverkande politiker och tjänstemän som belastar Region Stockholm ekonomiskt.

Idag återfinns ett flertal instanser och organ inom Region Stockholm andra samarbeten där regionen medverkar för att påverka i tvärregionala och regionala frågor. Mälardalsrådet har med det spelat ut sin roll och numera existerar det mer som en social träffpunkt för politiker.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta:

1. Region Stockholm ska begära utträde ur Mälardalsrådet.

Msciwoj Swigon (SD) Henrik Mellström (SD) Fredrik Lindahl (SD)